

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนของเด็กวัยรุ่นตอนปลายที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกัน
2. เพื่อศึกษาว่าเด็กวัยรุ่นที่มีบทบาททางเพศแบบใด จะมีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนสูงที่สุด และต่ำที่สุด

สมมติฐานในการวิจัย

1. เด็กวัยรุ่นที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกันจะมีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. เด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นชายสูงอย่างเดียว (Masculine) จะมีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่าเด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูงอย่างเดียว (Feminine) เด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ (Androgyny) และเด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. เด็กวัยรุ่นเพศหญิงที่มีลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ (Androgyny) จะมีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่า เด็กวัยรุ่นเพศหญิงที่มีลักษณะความเป็นชายสูง

อย่างเดี่ยว (Masculine) เด็กวัยรุ่นเพศหญิงที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูงอย่างเดี่ยว (Feminine) และเด็กวัยรุ่นเพศหญิงที่มีลักษณะความเป็นชาย และความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated) อย่างมีนัยสำคัญ

4. เด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated) จะมีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนต่ำที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสุ่มมาได้ 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราชวินิตมัธยม โรงเรียนหอวัง โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียนวัดสังเวช โรงเรียนชินนรสวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม โรงเรียนมหารพราหม จำนวน 400 คน เป็นเพศชาย 200 คน เพศหญิง 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดบทบาททางเพศ
2. แบบวัดความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ออกหนังสืออนุมัติไปยังโรงเรียนต่างๆ

2. ทำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างคนหนึ่งจะตอบแบบสอบถาม 2 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอ็กซ์ (SPSSX) ในการวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ในแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาททางเพศ
  - ก. นำค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) ของคะแนนบทบาททางเพศ ในข้อกระทงที่เป็นคุณลักษณะของเพศหญิง (Feminine) และข้อกระทงที่เป็นคุณลักษณะของเพศชาย (Masculine) ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน
  - ข. นำค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) ของคะแนนบทบาททางเพศในข้อ ก. มาหาค่ามัธยฐาน (Median)
  - ค. นำคะแนนบทบาททางเพศมาหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และหาค่าความแปรปรวน (Variance)
2. ในแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อน

นำค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าความแปรปรวน (Variance) ของคะแนนความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อน
3. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (2x4 Anova) จำแนกตามตัวแปรเพศ และบทบาททางเพศ
4. กรณีที่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของตัวแปรเพศ และบทบาททางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปฏิกริยาร่วมระหว่างตัวแปรทั้งสองมีนัยสำคัญ Plot กราฟคู่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ และบทบาททางเพศ จากนั้นวิเคราะห์ด้วยมือต่อโดยการวิเคราะห์ผลซิมเปิลเมนเอฟเฟค (Simple Main Effect)

5. จากผลการวิเคราะห์หิมเบลเมนเอฟเฟค กรณีที่พบว่าตัวแปรบทบาททางเพศในเพศชาย หรือเพศหญิงมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของชะเฟ (Scheffé)

ผลการวิจัย

1. เด็กวัยรุ่นที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกันจะมีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)
2. เด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นชายสูงอย่างเดียว (Masculine) มีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่าเด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ (Androgyny) เด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูงอย่างเดียว (Feminine) และเด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
3. เด็กวัยรุ่นเพศหญิงที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ (Androgyny) มีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่า เด็กวัยรุ่นเพศหญิงที่มีลักษณะความเป็นชายสูงอย่างเดียว (Masculine) เด็กวัยรุ่นเพศหญิงที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูงอย่างเดียว (Feminine) และเด็กวัยรุ่นเพศหญิงที่มีลักษณะความเป็นชาย และความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
4. เด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated) จะมีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนต่ำที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนหญิง หรือชายล้วน แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน เนื่องจากสภาพการอยู่ร่วมกัน

ของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนหญิงหรือชายล้วนกับโรงเรียนสหศึกษาอาจแตกต่างกัน ซึ่งอาจมีผลต่อบทบาททางเพศและการปรับตัวกับเพื่อนได้

2. จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า เด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงที่มีลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated) มีอยู่เป็นจำนวนมากถึง 142 คน ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่าเพราะเหตุใดเขาจึงไม่สามารถเรียนรู้บทบาททางเพศที่เหมาะสมได้ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมถึงตัวแปรที่ส่งเสริมให้เด็กวัยรุ่นมีบทบาททางเพศเช่นนี้ อาจได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อมในบ้าน ฯลฯ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขให้เด็กวัยรุ่นสามารถมีบทบาททางเพศที่เหมาะสมต่อไป

3. ควรนำเอาตัวแปรบทบาททางเพศไปศึกษาวิจัยกับการปรับตัวในด้านต่างๆ เพิ่มเติมอีก เช่น การปรับตัวในชีวิตสมรส การปรับตัวในการทำงาน ฯลฯ เพราะเท่าที่ศึกษามาพบว่ายังไม่มีการศึกษากันในประเทศไทย และเพื่อจะได้ทราบว่าผลการวิจัยที่พบว่าผู้ที่มีบทบาททางเพศแบบใด แบบหนึ่ง นั้นจะมีการปรับตัวในด้านต่างๆ ดีเหมือนกันหมดหรือไม่ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาททางเพศที่เหมาะสมต่อไป

4. งานวิจัยที่ทำการศึกษาเฉพาะในสังคมของกรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่าในสังคมชนบทที่มีสภาพความเป็นอยู่ตลอดจนค่านิยมและวัฒนธรรมบางอย่างแตกต่างไปจากสังคมในเมืองหลวงจะมีผลแตกต่างไปจากนี้หรือไม่ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในกลุ่มประชากรที่อยู่ในชนบทด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย